

Udskriftsdato: 15. december 2025

FOU nr 1986.163 (Gældende)

Tilbagekaldelse af forvaltningsakt i tilfælde, hvor kendskab alene er opnået ved anvendelse af reglerne i offentlighedsloven

Ministerium: Folketinget

Tilbagekaldelse af forvaltningsakt i tilfælde, hvor kendskab alene er opnået ved anvendelse af reglerne i offentlighedsloven

Udtalt, at kendskab til indholdet af en skrivelse fra en offentlig myndighed til en anden offentlig myndighed, der var opnået ved anvendelse af reglerne i offentlighedsloven, ikke kunne antages at udgøre en sådan efterfølgende bekendtgørelse af skrivelsen i forhold til den, der havde begæret aktindsigten, at der herefter skulle kunne rejses spørgsmål om tilbagekaldelse af forvaltningsakter.

(J. nr. 1985-803-716)

A klagede for B over en afgørelse i skrivelse af 28. marts 1985 fra undervisningsministeriet, hvorved ministeriet tiltrådte en afgørelse fra direktoratet for de videregående uddannelser om, at B, der var blevet nægtet kursusattest i faget protetik og nægtet fortsat behandling af patienter i faget bidfunktionslære ved tandlægestudiet på Århus Tandlægehøjskole, ikke kunne fortsætte sin tandlægeuddannelse ved tandlægehøjskolen. I klageskrivelsen gjorde A bl.a. gældende, at undervisningsministeriets afgørelse var udtryk for en uholdbar omgørelse af en afgørelse, som ministeriet efter hans opfattelse havde truffet ved en skrivelse af 7. december 1984 til direktoratet for de videregående uddannelser.

Af de foreliggende oplysninger fremgik det, at ministeriet i anledning af (B's) klage over direktoratets afgørelse i skrivelsen af 7. december 1984 til direktoratet meddelte følgende:

» ...

Ministeriet kan tilslutte sig de synspunkter direktoratets afgørelse bygger på, herunder at der må lægges vægt på tandlægehøjskolens faglige vurdering af (B), og at det ikke i sig selv er afgørende, at der ikke er givet de 2 advarsler, der er foreskrevet i reglementet for tandlægestuderende.

Ministeriet finder imidlertid, at forskellige forhold kan tale for, at (B) på det foreliggende grundlag endnu ikke endeligt afskæres fra at færdiggøre sin tandlægeuddannelse. Således må det efter ministeriets opfattelse bl.a. tillægges en ikke ringe vægt, at han næsten har afsluttet sit studium.

Ministeriet finder herefter, at der - ud fra en helhedsbetragtning - bør gives (B) endnu en mulighed for at færdiggøre sin uddannelse, og at dette bør ske ved, at han afslutter sit studium på Københavns tandlægehøjskole.

...

Ministeriet skal ... bemærke, at formålet med en overflytning ikke er, at Københavns tandlægehøjskole blot skal vurdere (B's) kvalifikationer, således som de er kommet til udtryk på tandlægehøjskolen i Århus, men at tandlægehøjskolen i København skal foretage en ny selvstændig vurdering af (B), efter at han er blevet indskrevet som studerende dér med henblik på at begynde forfra på de dele af undervisningen, som han ikke har kunnet opnå kursusattest for.

Ministeriet anmoder derfor direktoratet om at tage kontakt med de to tandlægehøjskoler med henblik på en overflytning af (B) fra Århus tandlægehøjskole til Københavns tandlægehøjskole.

Ministeriet har ikke underrettet Aarhus retshjælp, Komiteen for Udlændinges Retssikkerhed eller Dansk Flygtningehjælp på dette stadium af sagens behandling.«

På baggrund heraf anmodede direktoratet for de videregående uddannelser Københavns tandlægehøjskole om at tage kontakt med Århus Tandlægehøjskole om overflytning af B.

Københavns tandlægehøjskole meddelte i den anledning i en skrivelse til direktoratet for de videregående uddannelser, at højskolen fandt, at afgørelsen om at overflytte B til Københavns tandlægehøjskole var

uforståelig. Højskolen havde meget svært ved at se »berettigelsen af, at Københavns tandlægehøjskole ved hjælp af sine lærere og *patienter* skal gøre forsøg på at redde et forlist studieforløb«.

Direktøren for de videregående uddannelser oversendte skrivelsen til undervisningsministeriet. Efter modtagelsen af tandlægehøjskolens skrivelse blev sagen på ny overvejet i ministeriet, og i skrivelsen af 28. marts 1985 meddelte ministeriet herefter B følgende afgørelse i anledning af hans klage:

» ...

Ministeriet kan tiltræde direktoratets afgørelse, hvorefter De ikke kan fortsætte Deres studium på Århus tandlægehøjskole, og kan tilslutte sig de synspunkter, direktoratets afgørelse bygger på, herunder ikke mindst, at tandlægehøjskolens faglige vurdering af Dem - nødvendigvis - må indgå som et meget vigtigt moment i afgørelsen.

...

Bl.a. under hensyn til, at De på et så fremskredent stadium af Deres tandlægestudium vil blive afskåret fra at færdiggøre studiet, har ministeriet med direktoratet drøftet mulighederne for, at De kunne blive overflyttet til Københavns tandlægehøjskole for der at starte forfra på det sted i Deres studium, hvortil De var nået i Århus, og blive bedømt på grundlag af Deres indsats på tandlægehøjskolen i København.

Ministeriet må imidlertid efter disse drøftelser og direktoratets drøftelser med Københavns tandlægehøjskole være enig med direktoratet i, at det ikke vil være nogen rimelig udvej at lade Dem overflytte til Københavns tandlægehøjskole.

En fortsættelse af Deres studium ved Århus tandlægehøjskole finder ministeriet - som anført ovenfor - heller ikke mulig. Ministeriet er således enig med direktoratet i afgørelsen herom og ser sig desværre ikke i stand til at foretage videre i Deres sag.

...«

Undervisningsministeriet bemærkede i en udtalelse til ombudsmanden i anledning af klagen følgende om omgørelsesspørgsmålet:

»(A) gør gældende, at ministeriets brev af 7. december 1984 ganske vist er stilet til direktoratet for de videregående uddannelser, men at det - fordi (A) såvel telefonisk som gennem fotokopi har modtaget underretning om afgørelsen - må anses for at være bekendtgjort for (B). Det er på denne baggrund (A's) synspunkt, at ministeriet ikke har været berettiget til at omgøre afgørelsen af 7. december 1984, med mindre der skulle være fremkommet væsentlige nye oplysninger efter dette tidspunkt. (A) kan imidlertid ikke se, at dette har været tilfældet. Undervisningsministeriet kan ikke erklære sig enig heri. Brevet af 7. december 1984 er stilet til direktoratet for de videregående uddannelser som et led i ministeriets behandling af sagen. Da ministeriet ikke på forhånd kunne garantere, at en overflytning af (B) til Københavns tandlægehøjskole kunne lade sig gennemføre, underrettede ministeriet ikke (A),... på dette stadium af sagens behandling. Dette fremgår også af brevet til direktoratet. Men derimod har direktoratet i forbindelse med den videre behandling af sagen sendt kopi til (A), nemlig af direktoratets brev af 16. januar 1985 til Københavns tandlægehøjskole.

Ministeriet sendte først den 28. januar 1985 en kopi af brevet af 7. december 1984 fra ministeriet til direktoratet til (A). Dette skete på foranledning af (A), som ministeriet - ligesom direktoratet - flere gange var i telefonisk kontakt med om sagen. Ministeriet orienterede ved den lejlighed telefonisk om, at der endnu ikke var truffet nogen afgørelse i sagen, ligesom det blev fremhævet, at brevet derfor måtte ses på denne baggrund, og at det ikke skulle bekendtgøres for (B). Ministeriet fik et klart indtryk af, at (A) forstod dette og tog det til efterretning.

Det er imidlertid rigtigt, at ministeriet - ikke mindst fordi (B) var kommet så langt frem i sit studium - gerne havde set, at han var blevet overflyttet til Københavns Tandlægehøjskole. Direktoratet for de videregående uddannelser har derfor søgt at få en sådan overflytning gennemført. Efter en drøftelse af sagen med direktoratet på grundlag af drøftelser og brevveksling mellem direktoratet og tandlægehøjsko-

len er ministeriet imidlertid kommet til den konklusion, at en overflytning ikke ville være en rimelig udvej. Denne afgørelse har (B) fået underretning om med brev af 28. marts 1985.

...«

A fremsatte i en skrivelse til ombudsmanden sine bemærkninger til ministeriets udtalelse om, at der indtil ministeriets afgørelse af 28. marts 1985 »forelå en tilkendegivelse fra ministeriet om og en accept fra (A) af, at skrivelsen af 7. december 1984 ikke skulle bekendtgøres for (B)«. (A) tilføjede herom følgende:

» ...

Kort tid efter den 07.12.1984 fik (A) ved telefonisk henvendelse til fuldmægtig ..., undervisningsministeriet, en sådan »underhåndsorientering« om indholdet af skrivelsen af nævnte dato til direktoratet. Under en telefonsamtale med fuldmægtig ..., direktoratet for de videregående uddannelser, fik (A) det indtryk, at direktoratet opfattede denne skrivelse som en tjenestebefaling. På baggrund heraf rettede (A) henvendelse til ministeriet for at få tilsendt en kopi af skrivelsen, hvilket skete den 28.01.1985. Ministeriet tog *ikke* i den forbindelse noget forbehold om fortrolighed med hensyn til skrivelsens indhold, og (A) opfattede herefter skrivelsen som udtryk for en afgørelse fra ministeriet, som nu kunne bekendtgøres for (B). (A) skal ikke undlade at bemærke, at (B) formentlig allerede fra afgørelsens modtagelse i direktoratet - og i hvert fald fra dens fremsendelse til Københavns tandlægehøjskole med direktoratets skrivelse af 16.01.1985 - havde krav på aktindsigt i skrivelsen i medfør af offentlighedsloven.

...«

Efter modtagelsen af A's bemærkninger bad ombudsmanden undervisningsministeriet - efter forud indhentet erklæring fra direktoratet for de videregående uddannelser - om at tage stilling til det anførte i A's skrivelse.

I sin udtalelse om omgørelsesspørgsmålet bemærkede direktoratet følgende:

» ...

Det er korrekt, at (A) telefonisk har kontaktet direktoratet om ministeriets brev af 7. december 1984. Direktoratet udarbejdede ikke et notat af samtalen, men mener, at det aftaltes, at (A) skulle have kopi af direktoratets brev (af 16. januar 1985) til Københavns tandlægehøjskole og Århus tandlægehøjskole om overflytning af (B).

...«

Om omgørelsesspørgsmålet bemærkede undervisningsministeriet følgende i sin udtalelse til ombudsmanden:

» ...

Ministeriets brev af 7. december 1984 indeholdt en afgørelse om, at direktoratet skulle tage kontakt med de to tandlægehøjskoler med henblik på en mulig overflytning. Ministeriets afgørelse over for direktoratet gik således ud på at inddrage begge højskoler reelt i sagen og ikke lade muligheden for en overflytning falde på direktoratets argumentation om den ene tandlægehøjskoles vurdering af den andens bedømmelse af (B).

Ministeriet betragtede imidlertid ikke brevet til direktoratet som en endelig afgørelse truffet over for ((B) og (A) ...). Baggrunden var, at ministeriet ikke på dette stadium af sagen kunne garantere, at der ikke var forhold, der i stedet bestyrkede de betænkeligheder ved en overflytning, som også departementet selv havde været inde på. Ministeriet meddelte derfor udtrykkeligt direktoratet, at der ikke var sendt kopier af brevet af 7. december 1984 til (A) m.fl.

Som anført ... blev der efter den 7. december 1984 ført flere telefonsamtaler mellem (A) og ministeriet. Der er ikke taget særlige notater heraf, heller ikke af den samtale (den 24. januar 1985), hvori (A) bad om at få tilsendt en kopi af brevet af 7. december 1984.

...«

I en skrivelse til (A) udtalte ombudsmanden følgende:

» ...

Som det fremgår af det, der er anført ovenfor, fandt såvel direktoratet for de videregående uddannelser som undervisningsministeriet det ønskeligt - fordi (B) var kommet så langt frem i sit studium, som det var tilfældet - at der blev fundet en løsning på de opståede problemer, der gjorde det muligt for (B) at fortsætte (og færdiggøre) sin uddannelse. I bestræbelserne herpå bad ministeriet i skrivelsen af 7. december 1984 direktoratet for de videregående uddannelser om at tage kontakt med Århus tandlægehøjskole og Københavns tandlægehøjskole med henblik på en overflytning af (B) til Københavns tandlægehøjskole. Ministeriet orienterede ikke (A) eller (B) om skrivelsen, hvilket blev udtrykkeligt anført i skrivelsen.

Efter udformningen af skrivelsen af 7. december 1984 er der ikke tvivl om, at den ikke tilsigter at afslutte den iværksatte sagsbehandling i form af en afgørelse i forhold til (B), men alene er en anmodning til direktoratet for de videregående uddannelser om at tage kontakt med de to tandlægehøjskoler med henblik på at opnå en mulig overflytning af (B) til Københavns tandlægehøjskole. (B) fik da netop heller ikke underretning om skrivelsens indhold.

Det forhold, at (A) og (B) ved anvendelsen af reglerne i offentlighedsloven opnåede kendskab til ministeriets skrivelse af 7. december 1984, kan efter min opfattelse ikke antages at udgøre en sådan efterfølgende bekendtgørelse af skrivelsen i forhold til (B), at der herefter skulle kunne rejses spørgsmål om tilbagekaldelse af forvaltningsakter.

...«